

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon (tev. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126)

Inseratni oddelki: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17 749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din
za tiskovništvo 50 din

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 4, telefon št. 2455.
Celje, Stroumayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Ban in Narodni svet prevzela oblast v Sloveniji

Ker so zveze z jugoslovensko vlado onemogočene, sta začasno prevzela vrhovno oblast v Sloveniji ban in Narodni svet

Izročite takoj orožje!

Narodni svet za Slovenijo poziva vse prebivalce Slovenije, vojaške obveznike in neobveznike, ki posedujejo vojaško orožje kakršne koli vrste ali municijo, da ju takoj, najkasneje pa v roku 24 ur, izročijo najbližji žandarmerijski postaji ali občni. Tistega, ki bi tega ne upošteval, lahko zadenejo zelo težke posledice.

To seveda ne velja za tiste osebe, ki so od oblasti postavljene, da vzdržujejo javen mir in red.

Našim oficirjem in vojakom

Nalog g. bana in Narodnega sveta:

Da ne bi kdo skušal naše vojske zbegati, naročam vsem oficirjem, ki so v vojaški službi na ozemlju dravske banovine, da brezpogojno do nadaljnjega povelja obdržijo svoje edinice v dosedanjih formacijah v redu in disciplini. Vse vojake pa pozivam, da ostanejo na svojih mestih po navodilih svojih oficirjev vse do nadaljnjega povelja.

Slovenci, Ljubljančani!

Ljubljana, prestolnica Slovenije, bo v kratkem zasedena.

Ohranimo pri tej priliki tisti red in mir, ki je pri nas tradicionalen! Bodimo v pripravi, zbranosti in disciplini verni potomci svojih prednikov! Na miren način pokažimo svoje dostojanstvo!

Dva največja greha nad narodom sta v tem času mogoča. Zdej, ko je naša vojska odšla, bi bil največji greh nad narodom, če bi civilni ljudje uporabili orožje proti tuji vojaški sili, ali proti domači narodni manjšini, ali če bi kakorkoli drugače sovražno nastopili proti njima. S tem bi spravili morda desetine naših sorojakov v največjo nevarnost in nesrečo.

Drugi največji greh pa bi bil denuncijantstvo. Denuncijantstvo je nezdružljivo s človeškim dostojanstvom. Denuncijantstvo je tako težak greh, da ga narod ne more nikoli odpustiti. Zato naj med nami ne bo denuncijantstva!

Državna in samoupravna oblastva ostanejo na svojih mestih in bodo do na daljše odredbe naprej poslovala. Vsi zakoni ostanejo v veljavi, dokler se ne spremene. Vsaka sprememba pa bo objavljena.

Zakoni se morajo brezpogojno spoštovati!

Red in mir naj ne bosta nikjer kaljena. Pokažimo v tej uri in v teh dneh, da znamo biti disciplinirani tudi v usodni uri.

Ne bežimo, vzdržimo, vztrajajmo!

BAN IN NARODNI SVET ZA SLOVENIJO

Samostojna država Hrvatska

Ban in Narodni svet objavljata

Včeraj so v Zagrebu proglasili samostojno državo Hrvatsko in vse zveze med Slovenijo in jugoslovensko vlado so onemogočene. Vrhovna državna oblast kraljevine Jugoslavije se nad Slovenijo dejansko ne more izvajati. Zaradi tega sta ban in Narodni svet za Slovenijo prevzela na našem ozemlju izvrševanje vrhovne oblasti in s tem skrb za red in mir ter za nadaljnjo usodo našega naroda.

Nemška vojna poročila

Berlin, 11. aprila. (DNB) Današnje poročilo vrhovnega poveljstva nemške vojske se glasi:

Od jutra 10. aprila se nahajajo nemške čete pod poveljstvom generalobersta barona von Weichsa, potem ko so izsilile prehod preko Drave, kljub hudim vremenskim in krajevnim pogojem v nadaljnjem uspešnem prodiranju na jug. Kakor je bilo sporočeno že v posebnem poročilu, so oklopni oddelki v hitrem prodoru zavzeli hrvatsko glavno mesto Zagreb.

Sile, ki sovražnika v smeri od Niša proti severozapadu ostro zasledujejo, so v bojih v srednji Srbiji razbile več divizij. Pri tem so zajele nad 10.000 ujetnikov. 70 topov, kakor tudi mnogo drugega plena.

V južni Srbiji vojujoči se sovražni oddelki so uničili zadnja za borbo sposobna skupina je bila 10. aprila pri Krivolu od neke nemške divizije deloma uničena deloma ujeta.

Letalstvo je podpiralo napredovanje vojske. Zapadno od Zagreba je bil neki transportni vlak z uspehom bombardiran. Bomba letala so 9. aprila v pristaništu Pireju zažgala angleška skladišča tekočega goriva in z bombami zadela štiri velike transportne ladje.

Predaja h kapitulaciji prisiljene grške armade vzhodno od Vardarja poteka po načrtu. Številna vjeznikov in plena se še ne da preveriti.

Letalstvo je angleški vojni in prehranjevalni oskrbi zadalo znova težke udarce. Letala oboroženih izvidnic so potopila 200 km severozapadno od Hebridov neko trgovsko ladjo s 3000 tonami s polnim zadetkom, težko poškodovala pa so drugo veliko trgovsko ladjo severozapadno od Šetlandskih otokov.

Več sto borbenih letal je v pretekli noči napadla važne vojaške naprave v srednji in južni Angliji. Ponovni napadi so bili več ur usmerjeni proti industrijskim napravam v Birminghamu. Ob dobri vidnosti je bilo mogoče opaziti več velikih požarov, tako da je računati z velikim učinkom napada. Nadaljnji uspešni napadi so veljali tovarnam orožja v Nottinghamu, pristaniškim napravam v Southamptonu in raznim točkam na angleški vzhodni in južnovzhodni obali.

V Cirenaiiki so nadaljevale nemško-italijanske čete po zavzetju Derne zasledovale razbite sovražne vojske. Nemška in italijanska strogolavna letala so ponovno bombardirala koncentracije angleške vojske pri Tobruku in so napadla z uspehom pristaniške naprave v istem mestu. Nemško protiletalsko topništvo je sestrelilo eno angleško lovsko letalo tipa Hurricane.

Sovražna letala so podnevi napadla obala zasedenih ozemelj, kakor tudi otok Nordernav. Tu je nastala samo v mestu v stanovaniških okrajih škoda. Med civilnim prebivalstvom je bilo nekaj mrtvih in ranjenih.

Preteklo noč je vrgel sovražnik na razne kraje zapadne Nemčije manjše število rušilnih in zažigalnih bomb, ki so povzročile samo neznatno škodo.

Sovražnik je izgubil 10 letal v letalskih bitkah, od katerih jih je bilo 5 sestreljenih od nočnih lovcev. Štiri nadaljnja sovražna letala je uničilo protiletalsko topništvo. Skupne izgube sovražnika znašajo na ta način 15 letal. Osem lastnih letal pogrešamo.

Pri prodoru skozi bunkske postojanke Metaxasove črte, ki so bile popolnoma zasedene od grških elitnih čet in so bile de-

loma izklesane v skalo, imajo odločilen delež gorski lovci iz južnonemških okrožij. Zlasti so se pri tem odlikovali poročnik v nekem gorskem lovskem polku Ager, ki je kljub hudim ranam še izsilil zavzetje dveh bunkerjev, kakor tudi major Enz, poveljnik nekega nočnega polka, ki je po prodoru skozi sovražne utrdbe z nekim bataljonom globoko v sovražnem zaledju zavzel važen most in ga kljub ponovnim sovražnim napadom držal do prihoda novih sil.

Bodimo trdni in disciplinirani!

Na Veliki petek, 1941

Usoda nam je naložila pred letošnjim praznikom Vstajenja novo preizkušnjo. Na tleh naše domovine, ki so bila skozi vekove prizorišče mnogih zgodovinskih sprememb, so zavladale izjemne razmere. Naš narod stoji pred novim preobratom svoje zgodovine. Preizkušnja, ki mu jo nalagajo sedanjí usodni dogodki, je trda in zahteva jeklenih živcev. Ni mogoče, da bi jih vsakdo imel, toda nekaj je mogoče in to je treba doseči s trdnostjo in odločno voljo: ohraniti moramo disciplino, imeti v vsakem položaju in v slehernem trenutku zavest odgovornosti za splošnost. Te zavesti ne zahteva samo življenjski interes našega naroda, marveč tudi sam tok zgodovine, razplet dogodkov, ki odločajo o naši usodi.

Proglas, ki ga je objavil ban skupno z Narodnim svetom, poudarja potrebo absolutne discipline, ki izključuje sleherni samovoljni dejanje. Zahteva od nas najvišjo državljansko moralno. Ne smemo biti zbegana čreda, marveč narod vrlih, zavednih in odgovornih mož in žena, ki v nobenem položaju ne izgubi tiste notranje moči, treznosti in pameti, brez katerih ni mogoča nobena človeška skupnost. Podrediti se moramo zlasti še v teh prelomnih trenutkih vodstvu tistih, ki jim je zaupana skrb za upravo naših tal in ki v tem trenutku predstavljajo slovenski narod.

Druga zahteva omenjenega, za novi tok zgodovinskih dogodkov tako značilnega proglasa, se tiče človeške morale. Opozarja namreč na zaničevanja vredni pojav denuncijantstva, ki ga vedno opažamo v dneh zgodovinskih prevratov. Denuncijantstvo je nevredno človeka in ni združljivo z visokim pojmom nacionalne zavesti in ne s pripadnostjo kateremu koli ideološkemu taboru. Treba je opustiti vse, kar bi oteževalo sožitje ljudi, ki jih je usoda združila na istem prostoru — sožitje, ki se bo nadaljevalo tudi v bodoče, čeprav pod novimi pogoji.

Vsi, ki so bili s svojim narodom v ugodnih in mirnih dneh, morajo ostati z njim tudi v sedanjih dneh. Potrebno je, da v tem trenutku vsak izmed nas slehern, na svojem mestu in v svojem položaju, trdno predstavlja svoj narod, kaže njegovo zrelost, dostojanstvo in življenjsko sposobnost. Samo tako bomo koristili tisti naši skupnosti, ki jo tvorimo kot narod. Ker so narodi temelj nastajajoče nove Evrope, je naša narodna strnjnost in disciplina tudi v interesu tistih, ki bodo reorganizirali Evropo po svojih načelih.

Samo take preizkušnje, kakor jih preživljamo Slovenci na Veliki teden letošnjega zgodovinskega odločilnega leta, so merilo narodne, socialne in osebne morale. Hočemo, da slednji med nami pogumno in odločno vzdrži to moralno preizkušnjo in da v zvezi vsemu, kar nam napada živčevje, ohranimo mir in z njim zavest usodne povezanosti. Posamezne usode so slej ko prej strnjene z usodo narodne celote; geslo da je narod več kakor posameznik, ostane veljavno tudi v bodoče.

Povezani v celoto, v kateri izginjajo včerajšnje razlike, usodno navezani drug na drugega, podobni eni sami rodbini — tako čakajmo nadaljnjih dogodkov.

Vojaško blago — državna last

Banska uprava objavlja, da je vse vojaško blago, konji in živina državna last. Kdor bo tako blago plenil, raznašal in z njim kupčeval, bo najstrožje kaznovan, blago pa mu bo odvzeto. Vse kupčije s tem blagom so neveljavne.

Madžarske čete prodirajo v Vojvodino

Horthyjev proglas madžarskemu narodu

Budimpešta, 11. aprila. (Havas) Madžarski regent Horthy je izdal proglas, v katerem tolmači odločitev Madžarske, da pošlje svojo armado v zaščito madžarskih interesov na tistem ozemlju Jugoslavije, ki je bilo Madžarski odtrgano s trianonsko pogodbo leta 1918.

V proglasu pripisuje regent Horthy Jugoslaviji krivdo za razširjenje vojne na jugovzhodno Evropo. Horthy trdi, da je vlada v Beogradu nameroma izvajala oboroženi spor z velikima narodoma Nemčije in Italije, s katerima vežejo Madžarsko razen vezi tesnega prijateljstva tudi vezi pristopa Madžarske k berlinskemu trinornemu paktu. Nova beogradska vlada pravi Horthy je odredila koncentracijo svojih čet ob mejah Madžarske, proti čemur je Madžarska storila najprej primerne obrambne ukrepe, ker je zama ponovno protestirala proti neprestano se ponavljajočim letalskim napadom na madžarsko ozemlje, kakor tudi na poizkusne vdore Horthy nato nadaljuje.

Prehitevalo se dogodki so nato ustvarili povsem nov položaj. Vode hrvatskega naroda so glede na usodne posledice politike nove beogradske vlade proglasile samostojnost in neodvisnost Hrvatske. Z odkritim veseljem pozdravljamo ta njihov sklep, ki ga s svoje strani v vsem spoštujemo. Tisoč let smo živeli v dobrem in slabem skupaj s hrvatskim narodom. Cenili smo se in se podpirali v težkih časih in želimo zaradi tega, da bi plemeniti hrvatski narod

v svoji državni samostojnosti uspeval in našel blagostanje.

S konstituiranjem neodvisne in samostojne hrvatske države, je Jugoslavija prenehala obstajati in se je razčlenila v svoje sestavne dele. S tem pa je hkrati za nas zrasla nuja dolžnost, da vzamemo v svoje roke varnost tistega dela Madžarske, ki je bil odrezan od nje leta 1918 in na katerem žive velike skupine madžarskega naroda. To je sveta naša narodna dolžnost, ki mora biti nemudoma storjena. Zaradi tega sem danes dal povelje mojim vojskam, da zaščitijo madžarsko prebivalstvo na jugu od destruktivnega delovanja anarhizma. Akcija naših vojsk ni namenjena proti Srbiji, s katero nimamo nobenega nasprotstva in s katero želimo živeti v miru.

Budimpešta, 11. aprila. Budimpeštanski radio objavlja danes, da so na povelje vrhovnega poveljstva madžarske armade madžarske čete že prišle korakati na jugoslovensko ozemlje. Madžarske čete so prekorakile trianonsko mejo na vsej širini med Donavo in Tiso, kakor tudi na odseku pri trikotu, ki ga predstavlja ozemlje Baranje.

Budimpešta, 11. aprila. Madžarsko armadno poveljstvo je objavilo naslednji ukaz: Moramo iti na pomoč našim bratom, ki so ločeni od nas in so izven naših meja. To je sedaj naša nova misli. Madžarski Bog Vam sledi dalje proti južni meji.

Italijanska vojna poročila

Nekje v Italiji, 11. aprila. (Stefani). Komunique št. 308 generalnega štaba italijanske vojske pravi:

Juljska fronta: Zavzet je bil Logatec. Naša akcija se nadaljuje po dolini reke Save ter dolini reke Ljubljanice.

Albanija: Naše čete napredujejo na jugoslovenskem ozemlju, dočim z grške fronte ni ničesar poročati. Naše letalstvo je v poletih nizko pri tleh napadlo čete in motorna prevozna sredstva kakor tudi sovražnikove postojanke v Jugoslaviji. Skupine bombnikov so zadele pristaniške naprave in skladišča v pomorski bazi Šibenik. Bombardirani in s strojnimi stali bili ponovno obstreljevani oporišči hidroavionov v Divuljah in Sosseli. Povzročeni so bili požari in štiri hidroavioni so bili poškodovani. Z bombami so bile zadete tudi vojaške naprave v Dubrovniku.

V Grčiji so letala poškodovala

kolodvor in železniško progo pri Kiparishiji. Železniški most čez Arkadejko na Peleponezu je bil uničen. Dne 9. t. m. je odred nemškega letalstva napadel pirejsko luko, kjer je bil zažgan velik rezervoar motornega goriva, dočim so bili štirje parniki velike tonaže hudo poškodovani. Zadete so bile pristaniške naprave.

Cirenajka: Zasledovanje sovražnika proti vzhodu se nadaljuje. Zajeli smo velike množine vojnega materiala in ujeli mnogo vojakov, med njimi je tudi armadni poveljnik, general Neame. Odredi nemškega letalstva so z bombami zadeli pristaniške naprave v luki Tobruk kakor tudi tamkaj zasidrane ladje. Italijanske in nemške letalske strogolavske skupine so bombardirale zbirališča sovražnikovih čet v bližini Tobruka.

Italijanska Vzhodna Afrika: Nobene novice, ki bi bila vredna omembe.

Zagreb v zastavah

Nemške in hrvaške čete skupaj korakajo po ulicah — Velike manifestacije po vseh mestih

Zagreb, 11. aprila. Zagrebški radio javlja: Hiše v Zagrebu so okrašene s hrvatskimi, nemškimi in italijanskimi zastavami, kakor tudi s cvetjem in preprogami. Prebivalstvo navdušeno pozdravlja nemške in hrvaške čete, ki skupaj korakajo po ulicah. Prebivalstvo je navdušeno tudi v vseh mestih v hrvatski provinci.

Zagreb, 11. aprila. Danes opoldne je govoril preko zagrebške radijske postaje poveljnik celokupnih hrvatskih oboroženih sil in namestnik poveljnika Pavelića, general Slavko Kvaternik. Izjavil je v svojem govoru med drugim: Božja previdnost in volja našega voditelja sta po večstoletni mukotrpni borbi s pomočjo poveljnika Pavelića in vstaveh dala hrvatskemu narodu svobodo. Danes imamo nezavisno hrvaško državo. Vsi častniki in drugi pripadniki hrvatske vojske naj še danes prišedejo nezavisni hrvatski državi. Prevzel sem celokupno oblast in poveljništvo nad hrvatskimi oboroženimi silami kot namestnik poveljnika Pavelića.

Zagreb, 11. aprila. General Slavko Kvaternik je naslovil na hrvatsko seljaštvo proglas, v katerem pravi: 10. aprila je bila vzpostavljena nezavisna hrvatska država, sen vseh hrvatskih pokolenj. Da je ostala Hrvatska tako močna in da je ostala pri življenju, je zaslužno hrvatskega seljaštva. Z zmago naše misli triumfirajo hrvatsko seljaštvo. Sedaj so mu dani pogoji za napredek, sedaj pridejo boljši dnevi. Zrtve na življenju in dejanjih, ki jih je hrvatsko seljaštvo doslej doživelo, so velikanske. Po zaslugi nemške vojske, vrhovnega poveljnika Hitlerja in poveljnika Pavelića smo uspešno izkoreninili iz nemice in praznujemo vstajenje svobodne hrvatske države.

Zagreb, 11. aprila. Zagrebški radio javlja: Po nalogu namestnika poveljnika, generala Kvaternika, vrši banska uprava Hrvatske z vsemi svojimi uradi do nadaljnjega vse upravne funkcije.

Zagreb, 11. aprila. Zagrebški radio javlja: O priliki prihoda nemških čet v hrvatsko prestolnico je posetil namestnik poveljnika Pavelića in vrhovni poveljnik hrvatske vojske general Kvaternik poveljniki nemških čet ter mu izrazil oduševljenje hrvatskega naroda za voditelja Hitlerja in nemško vojsko, oduševljenje, ki ga je hrvatski narod na viden način pokazal.

Danes ob 11. je poveljnik nemške vojske vrnil poset poveljniku Kvaterniku in mu je izrazil svoje občudovanje za hrvatski narod.

Zagreb, 11. aprila. Zagrebški radio javlja: Snodi so se razširile po Zagrebu povsem neosnovane vesti, da je bila zastupljena voda zagrebškega vodovoda. Te vesti so pričele krožiti snodi okoli 19. Razširjene so bile bodisi zlonamerno ali pa iz nepoštenosti. Tudi organi civilne zaštite so jih mestoma pomotoma širili. Poskušaj, ugotoviti izvor teh vesti, so pokazali, da je izvor povsem nejasen. Javni organi so takoj dajali občinstvu, ki se je obračalo na razne urade z neštetimi telefonskimi vprašanji, pomirjujoče izjave. Mestni fizikat in uprava vodovoda sta pregledala vodo v vodovodu v vseh izvorih in sta ugotovila, da je povsem zdrava in niti najmanj zastupljena. Tako kemična kakor tudi bakteriološka preiskava je ugotovila, da je voda brezhibna. Vsi rezervoarji so v polnem redu. Ni mogoče, da bi bil sploh vodovod zastupljen, ne da bi prebivalstvo o tem pravočasno obveščeno.

Rooseveltov poraz

Berlin, 11. aprila. Nemški tisk se bavi s ponesrečeno angleško propagando in z zadnjim govorom Churchilla in naglašala, da zveni iz besed angleškega ministrskega predsednika velik pesimizem. »Börsen Zeitung« pravi, da je Roosevelt v nemško-jugoslovenskem konfliktu zastavljal svojo osebni prestiž. Poraz Jugoslavije je tudi Rooseveltov poraz.

Nekaj o izstrelkih

Od palic, batov in kopij k svinčnim krogam — Bombe, granate torpedi

»Izstrelki« obstoje, odkar je na svetu vojna. Prve so predstavljali kamni in okoničene palice, potem metalni bati, metalne sekire in kopja. Izstrelki prač in metalnih strojev so bili splošno okrogli kremenci,

pozneje svinčene krogle.

Prvo strelno orodje so bili loki, njih izstrelki sami so bile strelce, ki so jih sprva uporabljali tudi za samostrele. Pozneje so uporabljali kratke zagozde in krogle iz amna, gline ali svinca za samostrele. Starejše ročno strelno orodje na smodnik je uporabljalo svinčene krogle. Z »risanim« strelnim orožjem so se pojavili

podolgovati izstrelki,

ki zračni upor bolje premagujejo. Prva puška nabojka je bila Dreysejeva puška na iglo.

Tudi topniški izstrelki imajo svojo zgodovino, kajti vojne stroje so uporabljali že v starem veku. Prvi takšni stroji so

lučali še kamenite krogle, težke do 80 kg. Poznejši ogromni metalni stroji so lučali izstrelke do 1500 kg teže. Tudi bruna, žareče kose železa, sode z gorilnimi snovmi in zažigalne puščice so

metali s stroji.

V srednjem veku so za topove uporabljali še kamenite ali svinčene krogle, v začetku 15. stol. pa tudi žareče železne krogle. Okrog 1. 1500. se je kot prva razpočna krogla pojavila bomba.

Med tem ko spadajo topovske granate med najmodernejša orožja, so ročne granate izumili že prej. Uporabljali so jih že v 16. stoletju, in sicer so bile to s strelivom napolnjene

lončene krogle

z zažigalno vrstico. V 17. stoletju so jih izdelovali iz litega železa in so bile težke do 1 kg. Metali so jih »grenadorji« v sovrane vrste. Težke ročne granate so spuščali preko prsobranov v trdnjavske jar-

ke. 19. stoletje je uporabljalo ročne granate le v trdnjavski vojni. Imele so valjasto obliko in

vžigalnik na udarec.

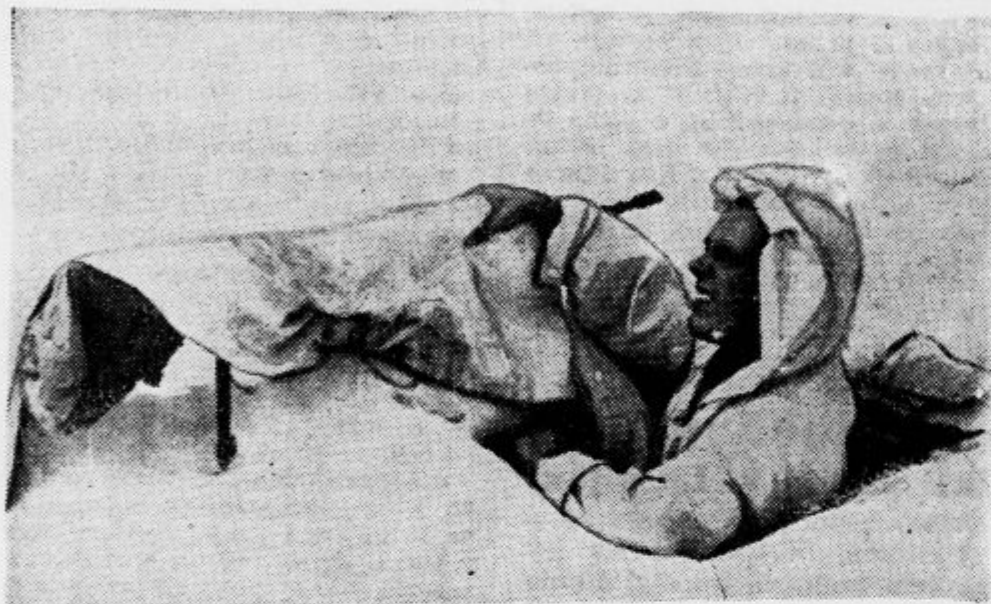
V vojnah 1864., 1866. in 1870./71. ročnih granat sploh niso uporabljali. Pojavile so se šele v rusko-japonski vojni 1904.—1905., posebno vloga pa so imele v svetovni vojni.

Torpedo kot podvodno razstrelilno orožje se splošno ni obneslo, dokler ga je bilo treba na kraj, kjer naj bi opravil svoje delo. Šele zvečeli. Šele ko so 1864. izumili torpedo, ki se je

sam premikal do cilja,

je postal uporabno orožje. Preizkusili so ga v kitajsko-japonski vojni 1895., ko so Japonci torpedirali dve kitajski oklopni. Vodne mine so prvič z uspehom preizkusili 1848 v kitajski luki. letalske »bombe« pa so se prvič pojavile v balkanski vojni.

Maskiranje v pušavski vojni

Ne samo vojna v snegu, tudi vojna v pušavi zahteva spretno maskiranje vojakov in reči, ki so potrebne za nadaljevanje vojne. Na sliki vidimo opazovališče na bojišču v libijskem pesku.

Matuzalem

ČLOVEK S PREDZNANJEM

»Oče, koliko let je pa imel Matuzalem, ko je umrl?«

»Devet sto.«

»In koliko jih imaš ti, tetka?«

»Stirideset.«

»Potem se je na oče zmotil za celih 860 let, ko je rekel, da si že v Matuzalemovih letih.«

Narednik: »Kdo izmed vas je že bral kakšno delo o raziskovanju severnega tečaja?«

Eden izmed vojakov: »Jaz sem bral Nansenovo knjigo »V noči in ledu.«

Narednik: »Dobro! Takoj se javi dežurnemu pred vrati, da boš sneg kidal.«

A NEKDOTA

V Lipskem je živel premožen meščan, ki se je hotel operirati. Prišel je h kirurgu Thierschu, ki je bil velika kapaciteta v svoji stroki in ga je vprašal:

»Kateri je najmenitnejši kirurg v Parizu?«

»Sodim, da Doyen« je odvrnil Thiersch.

»In je treba zanj posebnega priporočila?«

»Mislim, da ne« je dejal Thiersch. »Pojdite se v Pariz pojdite k njemu v ordinacijo in povetite mu odkod ste orišli. Potem vas bo nahnul.«

»Če ste iz Lipskega čemu pa hojite v Pariz k meni, ko imate tam kirurga Thierscha!«

VSAD DAN ENA

»Vidite, jaz sadim ob enem s krcmpirjem tudi brivice, da je v trenutku, ko ga izkopljem, že kar olupljen.«

Bogatstvo Kanade

ni samo pšenica, ampak tudi les, ki ima, kakor kaže pričujoča slika, velike dimenzije

H. Adams:

Daisy in Rosemary

Roman

»Vendarle moram pogledati kaj je...« je rekla in vstala, da bi šla za možem. Tedajci so se vrata odprla. Carter je stopil v sobo.

Njegov obraz je bil mrliško bled, v rokah pa je držal dva predmeta, ki so ju vsi poznali: »klop-ljive, z žametom prevlečene tablice, na katerih so bile pričvrščene njegove neprecenljive miniaturne slike, in mali jekleni kovčeg, v katerem jih je shranjeval.

Počasi je postavil kovčeg na tla in prav tako počasi je razklopil tablice. Stiri prazne žametne ploške!

»Ni jih več!« je zajecjal. »Moje miniaturne! Vse so izgubile!«

25.

Vsi so zbegani in prenašeni strmeli v gospoda Carterja. Poznali so vrednost njegove zbirke vedeli so, koliko pomenijo za Dorana ti drobni umet-

nostni zakladi... te prekrasne, od umetniških rok ustvarjene sličice, ki so ga spremljale povsod, kamor koli je šel.

Zena je planila k njemu in mu ovila roko okrog tilnika. »Ko bi vedel, kako mi je žal, pridi agi! Toda najdemo jih — prepričana sem, da jih najdemo.«

Ela ju je pogledala s svojega mesta za mico. »To je strašno,« je tiho dejala, »in mnogo huš kakor izguba dragotin. Dementov si človek, ki zmerom svet kupi, umetnostni zakladi pa so nenadomestljivi.«

»Toda spečati jih ni lahko,« se je oglašil njen mož.

Daisy ni rekla ničesar. Novi udarec, ki je bil zadel te dobre, ljubeznive ljudi, ji je bil nerazumljiv. Nerazumljiv, ker Bill ni mogel imeti opravka z njim. V skrivališču pod streho je bila vide samo skrinjico z lišpom, toda nobenih miniaturn. Ali jih je bil morda šel kasneje prinesiti? Ne, to pač ni bilo mogoče. Morda so bili neznani, nujni vzroki zapeljali Billa, da si je prisvojil dragulje — a nič ne, nič ga ne bi bilo mogoče prapravit, da bi bil ugrabil te sličice brez katerih stric skoraj ni mogel živeti. Vedela je, da ne bo mirna dokler

se sama ne prepriča. Še enkrat mora iti v skrivališče.

Gaster, poparjen kakor vsi drugi, pa je gledal na ta drugi rop bolj s praktičnega stališča.

»Tatvina je tavana, naj gre za veliko ali za neznamno vrednost. Kdaj si nazadnje videl svoje miniaturne?«

»Pred dvema dnevoma — ali pred tremi. Ne vem natanko.«

Doran je bil kakor omamljen. Ne zato, ker ga mu je zdela njegova lastna izguba večja od izgube, ki je bila zadela ženo, ampak zato, ker sta bila prišla udarca tako naglo drug za drugim.

»Menda ne boš trdil,« je Mihael na glas dejal, »da se ne bi bil najprej ozrl po svojih miniaturnah, ko se je izkazalo, da je skrinjica ukrad na in smo preiskovali vso hišo?«

»Pa je vendar tako,« je z zastajajočim glasom rekel Carter. »Od ključa se nikoli ne ločim. Kovčeg je stal na svojem običajnem mestu. Glave so nam bile vsem tako polne razburjenja in skrbi. Čemu bi bil odklepal in gledal? Vobče mi ni prišlo na misel, da utegnem biti miniaturne ukradene.«

»Po tem takem si je tat draguljev privoščil tudi miniaturne,« je vzklila Alisa Gasterjeva. »P-

Kadar poči top

topničarji zatisejo ušesa, da jim ne poči bobenček

Strigalica je močnejša od slona

V primeri s človekom zmorejo žuželke čudovite stvari

Kdo je močnejši: slon ali strigalka? Smejali se boste temu vprašanju a vendar ni nobenega dvoma da je strigalka močnejša od slona. Maša žuželka ki to do krivem dolžito da leze ljudem v ušesa je namreč sposobna premikati bremena ki so 530krat težja od nje. Človek ki bi to hotel v tem pogledu orekosti bi moral vzeti na svoj hrbet najmanj dva železniška voza po 20 ton a slon bi moral odoblati kar cel tovorni vlak. Kar se tiče prenašanja bre-

men zmorejo žuželke sploh čudovite stvari.

Pomislimo moramo da je za človeka že neka posebnega čez zdrži na svojem hrbtu tovar ki je dvakrat težji od njega. Že navadna muha nam oostreže tu z vse drugačnimi številkami. Brez napora premakne predmet ki je 170krat težji od nje. Se spretnišeji atlet je riavi hroč ki odvlče 182 krat težja bremena, nego je sam. A to je še vedno malenkost v primeri s tem, kar zmoro strigalice.

Petnajst žen je imel

Odkritje po umoru egiptskega lekarnarja

Egiptska javnost ima svojo senzacijo. Tamkajšnji listi poročajo o njej z debelejšimi naslovi nego o bojih v Libijski puščavi.

Pred nekaj dnevi so našli v njegovem stanovanju v Kairu umorjenega lekarnarja Butrosa Andrausa Efendija. Dogodki, ki so vodili do njegove smrti, še niso popolnoma pojasnjeni, vendar je očitno, da sta ga umorila njegova gospodinja, ki je bila obenem njegova ljubavnica, in njen prijatelj, kajti pri nji so našli dragocenosti, ki sta jih uropala umorjencu. To pa še ni senzacija. Ta je nastala šele tedaj, ko so listi poročali o umoru in so se pojavile iz vseh delov Egipta žene iz dobrih, imovitih rodbin, ki so zahtevale, naj jim izroče lekarnarjevo truplo.

Nič manj nego petnajst žensk z dolgo vrsto otrok je trdilo, da so legitimne žene umorjenega lekarnarja in so tudi pokazale listine, ki so to dokazovale. Preiskava je dognala, da je bil Butros Andraus Efendi v resnici petnajstkrat zakonito poročen. Poroke s hčerkami iz imovitih rodbin so mu postale pravi vir dohodkov, kajti vsakokrat so mu dajali na razpolago znatne

vsote. Preiskava pa je odkrila še bolj nenavadna dejstva. Butros je imel v Kairu skrivno alkimistično delavnico, v kateri je ponoči, ko je bila njegova lekarna zaprta, skušal izdelovati — zlato.

Ta delavnica je bila fantastično opremljena, bržkone po srednjeveških slikah. Izdelovanju zlata je mož žrtvoval tu nič manj nego tri in pol milijona v našem denarju, a vse to so bile vsote, ki jih je prejel kot dote svojih žena. Ko je zapravljen eno doto, je možek odšel na novo snubitev, da je lahko iznova podprl svojo alkimijo. Tako mu je šlo petnajst deklet na lim. Žrtvoval so mu svoje dote, ne da bi vedele za kaj. O njegovih skrivnih alkimističnih prizadevanjih niso vedele namreč ničesar.

Med ženami, ki tudi druga za drugo niso vedele, je nastal sedaj preprič za bedno umorjenčovo zapuščino. Vsaka trdi, da pripada izkupiček od razprodaje alkimistične delavnice njej, kajti vse je nastalo iz njene denarja. Vložile so že vrsto pravi in denar, ki ni izginil v lekarnarjevih reortah, bo izginil sedaj po vsej priliki v sodne blagajne in žepe odvetnikov...

Če še ne veš, zdaj izveš

da bo Italija po vesteh iz Rima v letošnjem letu povečala svojo proizvodnjo bakra;

da je sovjetska vlada odpoklicala iz Helsinkov dosedanjega poslanika Sotola in ga nadomestila z Orlovom.

da se nahaja general Weygand v Južnem Tunisu;

da je znani klavirski virtuoz prof. Emil Sauer, učenec Franc Liszta, te dni priredil velik koncert v Stockholmu;

da je bil danski parlament poslan na velikonočne počitnice;

da je Irski potrebno 30.000 ton žita;

da se na ctoku Haiti pripravljajo na predsedniške volitve.

Letina koruze v Argentini

Po vesteh iz Buenos Aires je koruza v tej deželi letos izvrstno obrodila. Pridelek cenijo na blizu enajst milijonov ton. Zaradi nizke cene je argentinska vlada sklenila, da bo dala kmetovalcem za koruzni pridelek posebno podporo.

Tudi znamenje časa

Mož, ki pobira fige na cesti

grešili jih niste, in policija še nič ne ve o tem...

»To je lahko popraviti,« se je oglašila Ela. »Dementane v novem okovju je težko najti, a Sid je imel prav, ko je rekel, da je za ume'n'nami lahko odkriti sled.«

»Ostanimo pri stvari,« je rekel gospod Gaster. »Prvo vprašanje je: ali je bila ključavnica v om-ljena?«

»Ne,« je Doran odvrnil. »Sam se prpriči. Tu je ključ.«

Niti na ključavnici niti na umetnem ključku ni bilo opaziti kakih sledov ali prask. Očitno je bila, da je mogel tat odpreti kovčeg samo s svojo drugega ključa.

»In ključ imaš zmerom pri sebi?«

»Nikol, se ne ločim od njega.«

»A kaj je bilo tatu,« se je mahoma ogl sila Daisy, »da si je naložil trud in snel miniaturne, kvirje pa pustil? Tega ne razumem.«

Nihče ni vedel odgovora. To je bila res čudna okolnost. Mali kovčeg ni bil nič te j od s'rinjice, in kar je bilo glavno prenapetosti je bilo laže kakor petdeset posameznih slik.

»Vsekako jih je moral vzeti isti tat,« je dejala Alisa Ga — — —